

מעדני כת

משיעוריו של הגאון רבי נפתלי הכהן קופשיץ שליט"א

פרשת תזריע מצורע תשפ"א שנה שנייה גליון 83

בעניין נר ששבת לברכת מאורי האש במוצאי שבת

ולמש"כ הפמ"ג שטעמא שמחזרין לברך על הנר ששבת במוצאי יוה"כ כדי להורות שיום זה אסור במלאכה להבדילו משאר ימים טובים מובן היטב שגם במוצאי יוה"כ שחל להיות בשבת צריך להבדיל על הנר ששבת כדי להורות שיום זה אסור במלאכה משום יוה"כ גם כן, משא"כ בשבת שאין צריך להורות ענין זה סגי בנר שהוציאוהו מן העצים והאבנים.

אבל אי נימא שמה שמברכין במוצאי יוה"כ הוא מהלכות הבדלה כמש"כ הראב"ד דהיינו להבדיל בין היום והלילה שביום היה אסור במלאכה ובמוצאי היום מותר במלאכה וכ"כ הגר"א בס"י רצ"ח א"כ גם במוצ"ש יש לברך על הנר מהאי טעמא וצ"ע.

יבואר אם ברכת הנר הוא ברכת הנהנין או ברכת השבת

והנה אם ברכת הנר הוא ברכת הנהנין על האור לכאורה אין מקום לשאול שבמוצאי שבת יברך גם על נר ששבת שהרי הוא מברך על ההנאה מן האור, ובמוצאי שבת יש סיבה לברך על הנאתו מן האור משום שנברא האור במוצאי שבת, ואין צריך סיבה אחרת לברך על הנאתו מן האור וכל שהוא מברך על הנאה זו הרי בירך עליה ויצא יד"ח.

ונראה שגם אם אינו אלא ברכת השבת אינו אלא ברכה אחת שמברך על בריאת האור ולהכי אין צורך שיברך גם על נר ששבת שסו"ס משבח הבורא על האור שברא.

והנה אם הוא ברכת השבת צריך לראות הנר קודם הברכה כמו בכל ברכת השבת, וכן מבואר במ"ב סימן רצ"ו ס"ק ל"א, אבל כתבו בשם מרן בעל החזון איש זצ"ל שלא הסתכל בצפניו קודם הברכה, אבל אפשר שהסתכל על הנר קודם הברכה אבל על צפניו לא הסתכל אלא לאחר הברכה, ונראה יותר שהוא ברכת השבת שהרי אינו מברך בכל יום על הנאת האור וכמו שכתבו הפוסקים משום שאינו הנאה הנכנס לתוך הגוף.

וכ"כ הריטב"א בפסחים דף נ"ג ע"ב וז"ל כתב הרי"ט ז"ל ודאי שברכת האור אינה ברכת הנהנין דאם כן כל שעה שנהנה ממנו היה לו לברך עליו ובין שהוא של עץ או שיוצא מן העצים או שאינו יוצא ועוד דהא מסיקא בפרק אלו דברים דלא בעינן כל שיאותו ממש אלא כל שיכולין ליהנות ממנו, ועוד שלא מצינו ברכת הנהנין בדבר שהוא חוץ לגופו אלא בדבר שגופו נהנה ממנו כגון אכילה שתייה וריח, אלא שודאי זו ברכת השבת ולפיכך לא תיקנו אותה אלא במוצאי שבת דאיכא תרתי חדא שהוא דבר המתחדש שהרי בשבת נפסקה הנאתו מעט שאפילו כשהדליקו בערב שבת אי אפשר להשתמש בו כדרכו בחול, ועוד שהוא תחילת ברייתו והוי כרואה חמה בתקופתה, עכ"ל.

יבואר אם יש טעם למנהג שנוהגין להדליק נר שדולק לכל השבת

והנה יש הנוהגין להדליק נר בערב שבת שידלק כל השבת וראיתם לזה מההיא דתענית (דף כ"ה). דאיירי במעשים דר' חנינא בן דוסא חד בי שמי חייה לברתיה דהוות עציבא אמר לה בתי למאי עציבת אמרה ליה כלי של חומץ נתחלף לי בכלי של שמן והדלקתי ממנו אור לשבת אמר לה בתי מאי אכפת לך מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחומץ וידלוק תנא היה דולק והולך כל היום כולו עד שהביאו ממנו אור להבדלה, ע"כ, ומבואר שדלק כל השבת ואי לאו שיש בזה הידור מצוה למה נעשה נס שלא לצורך ודלק כל השבת*.

ובטעמא דמילתא אפשר לומר דלא גרע סעודת השבת מסעודת ברית מילה שמדליקין נר בסעודת ברית מילה וכן בכל סעודת מצוה, וגם ביו"ט גופא מותר להדליק נר לכבוד מילה כמש"כ במ"ב סימן תקי"ד ס"ק ל' והגם שביום שרגא בטיהרא מאי מהני מכל מקום כבוד המצוה הוא להדליק נרות, והרי גם כהיום שיש אור החשמל שהוא אור גדול מדליקין נרות בשבת וביו"ט לכבוד, וא"כ גם ביום השבת למה לא יהא בזה מצוה להדליק בערב שבת שיהא נרות בסעודת שבת כיום.

נסתפקתי במוצאי שבת שמברכין על האור שמוציאין מן העצים ומן האבנים אם יש מקום להדר לברך על נר ששבת כמו ביוה"כ.

איתא בפסחים (דף נ"ד). תני חדא אור היוצא מן העצים ומן האבנים מברכין עליו ותני חדא אין מברכין עליו, לא קשיא כאן במוצאי שבת כאן במוצאי יום הכפורים, וברש"י פירש שבמוצאי שבת הטעם שמברכין על הנר משום שנברא האור במוצאי שבת ולהכי מברכין על כל אור גם מה שהוציאו במוצ"ש, אבל במוצאי יוה"כ הטעם שמברכין על הנר הוא משום שלא יכלו ליהנות ולהשתמש בו ביוה"כ ועתה יכול ליהנות ממנו ולהכי אין מברכין אלא על נר ששבת שהברכה היא על הנר ומברכין במוצאי יוה"כ שהותר להשתמש בו.

ולכאורה גם במוצאי שבת יש מקום להדר ולברך ברכת הנר על נר ששבת שהרי עד עתה לא יכלו ליהנות מן האור ועתה יכולים ליהנות מן האור במוצאי שבת, והרי לברך על אותה הנאה בעינן נר ששבת ממלאכה בשבת, ולכן לכאורה יש מקום לברך גם במוצאי שבת על נר ששבת כמו במוצאי יוה"כ.

יבואר מש"כ הראשונים בטעמא שמברכין על האור במוצאי שבת ובמוצאי יוה"כ

והנה בשו"ת הרשב"א (ח"א סי' קנ"ט) כתב וז"ל שאלת מה ראו חכמים לברך על האור במוצאי שבת מטעם שהיה מתחלת ברייתו יותר משאר בריאות זה ביום פלוני וזה ביום פלוני, ואולי לפי שבריית האש היתה על ידי אדם ויבא אדם ויברך עליו מה שאין כן בשאר הבריות, תשובה יש טעם טוב מזה, לפי שנאמר בשבת וכל מוצאי שבת חזר להתיזו וכאלו נתחדש עתה, ומשום כך מברכין עליו אף במוצאי יום הכפורים מפני שביום נאסר ועתה הותר וכאלו נתחדש עתה, עכ"ל, ולדבריו צ"ע למה לא יצטרכו לברך על נר ששבת במוצאי שבת כמו ביוה"כ.

אמנם מדברי הראב"ד מבואר דלא כהרשב"א דהנה בבית יוסף סימן רצח כתב על הא דאיתא בגמ' אין מחזרין לברך על האור במוצאי שבת וז"ל וכתב הרשב"א בשם הראב"ד דהני מילי במוצאי שבת אבל במוצאי יום הכפורים איכא למימר דמהדר בתר האור לפי שהיא כברכת הבדלה שמברך לבורא יתברך שהבדיל לנו בין זה היום לשאר הימים שכל היום היינו אסורים להשתמש בו ועכשיו אנו מותרים, וכתבו הרב המגיד בפרק כ"ט הכ"ו עכ"ל, ומבואר דמשום מצוות הבדלה בעינן לברך על האור במוצאי יוה"כ ולהכי מחזרין לברך על האור במוצאי יוה"כ, ולכאורה אותה הבדלה יש מקום לעשותה גם במוצאי שבת שהרי הבדיל יום השבת משאר הימים באיסור השתמשות באור בשבת ולמה אין מחזרין לברך על האור במוצאי שבת כמו במצאי יוה"כ, ומשמע שבמוצאי שבת אין מקום להבדלה זו וצ"ע, שו"ר שכבר העיר בזה בפרישה ועיוין שם מש"כ בזה וצ"ע.

ובפמ"ג סימן תרכ"ד כתב שמברכין במוצאי יוה"כ כדי להבדיל בין יוה"כ לשאר יו"ט שאסור במלאכה וכדי להורות ענין זה צריך לברך על נר ששבת ולהכי מחזרין להדליק, ולדבריו במוצאי שבת אין צורך לברך על נר ששבת להורות ענין זה, שהרי שבת חמירי משאר ימים טובים ולא אתי לאיחלופי.

יוה"כ שחל להיות בשבת אם צריך לברך על נר ששבת

והנה לענין יוה"כ שחל להיות בשבת אם מברכין במוצאי יוה"כ על נר ששבת יעויין מש"כ בריטב"א בפסחים שם וז"ל והיה אומר הרא"ה ז"ל דביום הכיפורים שחל להיות בשבת אינו צריך (נר ששבת) דמוצאי שבת עיקר, וכתב הרי"ט ז"ל ודברי רבינו אמת אף על פי שהיה נראה דאור ששבת עדיף שהיה יוצא ידי שניהם, עכ"ל, ומבואר דביוה"כ שחל להיות בשבת אע"פ בדשביל שבת אי"צ נר ששבת אבל בשביל יוה"כ בעינן נר ששבת ולהכי עדיף לברך על נר ששבת לקיים המצוה בשניהם, וא"כ צ"ב אמאי בכל שבת אי"צ לקיים שניהם וצ"ע.

בכניסת ר' אלעזר בנו של ר' יוסף אומר קדשו בנר ובי היה מעשה פעם אחת הדלקתי נר לשבת והיה דולק והולך עד מוצאי שבת ולמוצאי שבת מצאתי אותו מלא שמן ולא חסר כלום ע"כ.

* ומצאתי בב"ר ויברך אלהים את יום השביעי כמה ברכו שאין נר של שבת כבה מהרה כשם שכבה בחול ויקדש אותו כמה קידשו תני ר' בשם ר' נתן קדשו בברכה מיכן אמרו מקדשו על הכוס

יבואר דבספר תורה לשמה כתב דלהדליק נר לכל השבת הוא כל תשחית

אמנם בספר תורה לשמה תשובה ע"ו כתב במה שיש שנוהגים להדליק נר שידלק כל השבת כתב וז"ל **אבל למה שמוציאים בהם שמן הרבה שיעור שידליק כל יום שבת כולו עד הערב** לא מצאתי לזה סמך ולא רמז בספרי הקודש ואני אומר לא יפה דבר זה וצריך לבטלו יען כי עוברים על כל תשחית בזה דשרגא בטורא מאי אהני כי אין מקום להדלקת נר ביום אלא רק בבית הכנסת דהוי משום כבוד בית הכנסת ולא משום דצריכי לאורה וכן מה שמדליקים למנוחת הנפטרים תנצב"ה אבל הדלקת נר בביתו של אדם אפילו בשבת היא משום הנאת אורה וביום דליכא הנאה כלל למה דליקו וכו' עכ"ל.

ולמשנ"ת אפשר שיש מעלה להדליק נר לכל השבת שיוכלו להדליק ממנו נר להבדלה ויברך על נר ששבת וכך משמעות הגמ' בתענית שאמרו שם תנא היה דולק והולך כל היום כולו עד שהביאו ממנו אור להבדלה ונראה שמעלתו שיכלו להדליק ממנו נר להבדלה.

נשאלתי בשוכר בית ויש לו חדר שאין בו דע"ד שיש לו פתח לבית שיש בו דע"ד אם צריך להניח בו מזוזה.

הנה בתשובות רעק"א סימן ס"ו כתב דכל שיטה שהובא בשו"ע לפטור ממזוזה אע"פ שפסק לחיוב אבל כיון שהובא בשו"ע שיטת הפוסקים חשיב כספק לעניין שאין מברכין עליו, ולהכי גם השוכר שאינו חייב אלא מדרבנן פטור ממזוזה, אבל מה שלא הובא בשו"ע אע"פ שיש ראשונים שפטרוהו הרי גם השוכר חייב במזוזה כיון שמברכין עליו הרי ע"כ דמונת השו"ע דהכרעת הדין דלא חיישינן להאי שיטה ולהכי אי אפשר לצרפו לספק אפי' במצוה דרבנן.

וכן כתב בפתחי תשובה בפתח שאין בו דלת אינו חייב במזוזה בשוכר משום דהוי ספיקא דרבנן ולקולא.

בספר הליכות שלמה פרק י' הי"ד כתב דמותר לומר ביו"ט של פסח שיאכל חמץ לאחר הפסח שאין איסור דבר אלא בדבר שאסור לעשותו משום איסורי שבת אבל מה שאסור משום איסור חמץ אין בזה איסור של דבר דבר שאינו חשוב דבור של חול.

ולכא'ו יש להעיר בזה שהרי החמץ בפסח הוא מוקצה ואסור באכילה גם משום מוקצה ולומר שיאכלנו לאחר הפסח הרי אומר דבור של חול משום איסור מוקצה שיש בו והרי אסור לומר בשבת שיעשה מלאכה בחול גם במלאכה דרבנן וכמש"כ המ"ב סימן ש"ז ס"א' בשם הרא"ש וא"כ יאסר לומר שיאכל חמץ אחר הפסח.

ואע"פ שמוותר לומר שילך למחר חוץ לתחום כיון שאפשר ללכת על ידי בורגנין והכי נמי אפשר דכיון שיכול לטלטלו מן הצד מותר לומר שיתלטלו למחר אבל כל זה אינו אלא לגבי איסור טלטול מוקצה אבל לגבי איסור אכילה של מוקצה דחמיר טפי כמש"כ התוס' בבבא דף ה' שאע"פ שטלטול מוקצה שרי לצורך שמחת יו"ט אבל אכילת מוקצה אסור אפי' במקום שמחת יו"ט, וא"כ מי שאומר שיאכל חמץ לאחר הפסח הרי הוא אומר שיאכל מוקצה לאחר הפסח והרי זה עובר על דבר דבר שאומר דבור שאסור לעשותו בשבת.

יבואר אם דבר שלמחר לא יהא מלאכה אם מותר לומר בשבת שיעשה אותה למחר אע"פ שהיום הוא מלאכה

וחתני יקירי הרה"ג ר' יהושע דב אדלשטיין שליט"א אמר בזה שמאחר וסובת המוקצה תחלוף לאחר הפסח אין בזה משום דבר דבר שרק במלאכה שגם אחר השבת חשובה מלאכה אלא שהמלאכה מותרת לאחר השבת אסור לומר בשבת שיעשה מלאכה זו בחול שדבור זה חול הוא אצלו שהרי הוא מלאכה שאינה נעשית אלא בחול אבל בחמץ שאחר הפסח לא יהא מוקצה משום שהוא מותר באכילה ואין כאן סיבת האיסור ולפ"ז אם יאמר שיאכל חמץ שעבר עליו הפסח בזה בוודאי אסור לאומרו בשבת ויו"ט משום דאסור משום מוקצה שהרי איסורו לא פקע מיניה ונשאר אסור ושייך בזה איסור דבר דבר.

² ואין לומר שמוקצה אינה חשובה מלאכה כמש"כ בשו"ת חתם סופר הובא בקהלות יעקב ביצה שהרי גם איסור תחומין אינה מלאכה ומכל מקום מביאר בגמ' שבת דף ק"ג דאסור לומר שכרך פלוני אני הולך למחר אי לאו דמותר על ידי בורגנין.

³ ושמעתי ממירי הגאון ר' מנדל לובין שליט"א שהקשה על המגן אברהם סימן רצ"א שכתב שמוותר לאכול חמץ קודם הבדלה משום שאיסור חמץ לא תליא בקדושת היום שהרי אסור גם בחולו של מועד והרי החמץ אסור משום מוקצה ואמאי מותר לאכול קודם הבדלה הרי הוא אסור באיסור שבת חוץ מאיסור חמץ.

ונראה שמאחר שהחמץ מותר באכילה קודם הבדלה שוב אינו מוקצה שכל מה שהוא מוקצה אינו אלא משום שהוא אסור באכילה וכיון שהותר באכילה אינו מוקצה אלא שאכתי קשה אמאי אינו

שו"ר בספר קף החיים לר' חיים פלאג"י סי' לא סעיף א שכתב וז"ל מנהג ותיקין ליתן שמן בעשיות של פנים כמדת ליל ויומו שיהא דולק והולך עד מוצאי שבת בעבור שיהא להם נר מזומן במוצאי שבת קודש להדליק ממנה מאור ששבת כדי לברך עליה במוצאי שבת ויש שאינן חוששים או שאין ידם משגת ולוקחים כדי להדליק מהתנור או על ידי רוח של גפרית ולנוהגים ליתן שמן כמדת עשרים ושש מעלה מטה מצאתי להם סמך והוא ממה שפירש רבינו יעקב בעל הטורים סדר תצוה נ"ר תמיו"ד בגימטריא בשב"ת יעוין שם, ולפי זה נכון שיהא דולק נר תמיד בכל השבת ממניסתו ועד יציאתו ומצינו בבראשית רבה דר"א אומר ברכו בנר ובי היה המעשה להדלקת בערב שבת והיה במוצאי שבת עדיין דולק ולא חסר כלום, ועיין שם בפירוש הרב נור הקדש עיי"ש, ומבואר מדבריו באר היטב שמנהג ותיקין היה להדליק נר לכל השבת.

אבל לא שמענו מגדולי עולם שנהגו כן וצ"ל דס"ל כמשנ"ת דבשבת אין מעלה לברך על נר ששבת משום דסוף סוף מברך על האור שנברא ואין צריך לברך על הנאה זו גם כן.

בעניין מזוזה בחדר שאין בה דע"ד מהחדר לבית בשוכר ושואל

והנה לענין חידושו של הרעק"א דחדר קטן שהוא פחות מדע"ד שהוא פטור ממזוזה חייב במזוזה משום שהוא פתחו של חדר הגדול ורואים את החדר הקטן כאויר שהוא פתח לחדר הגדול ולכן חייב במזוזה.

והחזון איש כתב ביו"ד סימן קס"ח שמכל מקום היציאה מבית הכסא אינה חייב במזוזה שבבית הכסא הכניסה היא לבית הכסא משום דזהו עיקר תשמישו של הפתח לכניסה לשם ונראה מדבריו שהסכים למש"כ ברעק"א, ובמזוזות ביתך למרן הגר"ח כתב שזהו דעת רוב האחרונים, אבל לענין ברכה כתב שלא לברך שכמה אחרונים פליגי בזה ולפ"ז בשוכר הרי הוא פטור ממזוזה שהוא ספיקא דרבנן שכל שלא הוכרע לברך עליו הרי זה כספק דרבנן ולקולא.

בעניין איסור דבר דבר כשאומר שיאכל חמץ לאחר הפסח

והאומר ביו"כ שיאכל במוצאי יו"כ שאינו אסור משום שבת ויו"ט אלא משום יו"כ מכל מקום אסור משום מוקצה שהרי אע"פ שהוא מותר לקטנים מכל מקום באכילה אסור משום מוקצה גם כן דלא מהני הא דשרי לאחרני אלא בטלטול אבל באכילה כל שאסור לו באכילה לא מהני הא דשרי לאחרני כדי שלא יאסר משום מוקצה כמבואר בתוס' שבת דף מ"ו ע"ב לגבי מה שנאסר עליו משום נדר יעו"ש.

יבואר אמאי שרי לומר לכרך פלוני אני הולך למחר אע"פ שאסור לעשות בשבת בורגנין

וכסברא זו כתב בחזון איש לגבי הא דשרי לומר למקום פלוני אני הולך למחר אע"פ שהוא חוץ לתחום משום דמותר לילך לשם על ידי בורגנין ולכאורה קשה דמאי מהני דשרי על ידי בורגנין אבל כיון דליכא בורגנין הרי אי אפשר לילך לשם אלא באיסור ואמאי אינו עובר בודבר דבר והב"ח סי' רס"ג והט"ז שם ס"ק ג' כתבו שההיתר הוא דכיון שאם בשבת עצמה יבנו נכרים בורגנין יהיה מותר ללכת נמצא שהאמירה שאומר אלך למקום פלוני אינה בהכרח אמירה אסורה אף בשבת עצמה.

והחזון א"י סי' מ"ט ס"ק א' כתב לגבי אדם המעיין בשבת בדברים הנצרכים לעשות למחר עבור בעלי חיים שמוזנותם עליו שזה בגדר עיסוק בחפציו המותרים ואף שהמוזנות של בעלי החיים ההם רחוקים יותר מד' אמות וצריך להעבירם בכרמלית מ"מ דילמא מחר היינו ביום חול תהיינה מחיצות ויעבירם למחר שלא בעשיית מלאכה ולהכי לא חשיב שאומר דבור אסור שהרי יתכן שיהא הליכתו שלא במלאכה, ולדבריו הכי נמי בחמץ הרי אחר הפסח לא יהא אסור באכילה ולא יהא מוקצה ולא משום דאינו שבת ויו"ט אלא משום דליכא איסורא דחמץ עליה להכי לא חשיב דבור חול.

וחתני יקירי הרה"ג ר' יהושע זליג פאלי שליט"א אמר דאפשר דכל שאין המוקצה קיים בעולם ליכא איסורא לומר שיאכל חמץ שיהיה קיים לאחר הפסח ואז יהא שרי באכילתו אבל אם המוקצה קיים בשבת ואסור באכילה בזה יש איסור של דבר דבר כיון דליכא חמץ לפניו שאסור באכילה.

נאסר משום מוקצה דמינו דאתקצאי לבהש"מ של תחלת השבת אתקצאי לכולה יומא עד הבדלה.

ואמר בזה הגאון הג"ל שליט"א ליישב ע"פ הרמב"ן שכתב דביו"ט אחר השבת לא נאסר לבשל הפירות שהיו מוקצים בשבת שלא יכלו לבשלם ולא היו ראויים לאכילה ולא אמרינן דהוי מוקצה גם אי אמרינן דשבת ויו"ט קדושה אחת היא משום דכל שפקע איסורו בלא מעשה כלל לא נאסר משום מינו דאתקצאי יעו"ש.

ואפשר עוד דהמג"א איירי בחמץ שנתחמת במוצאי פסח דלא אתקצאי בבהש"מ ולהכי לא אתקצאי לכולה יומא.

ונפק"מ אם אומר שיאכל חמץ של נכרי והחמץ קיים אבל לאחר הפסח לא יהא סיבת המוקצה ולסברא הראשונה יהא שרי לומר בשבת שיאכל חמץ לאחר הפסח

אבל לסברא האחרונה יהא אסור לומר שיאכל החמץ לאחר הפסח שהרי החמץ קיים בעולם ושפיר נאסר לומר שיאכל החמץ משום ודבר דבר.

בעניין הזכרת יעלה ויבוא במוצאי ר"ח בברכת המזון שמברך על אכילה בר"ח

נשאלתי במי שהתחיל לאכול כחמש דקות אחר שקיעת החמה במוצאי ר"ח אם יזכיר יעלה ויבוא בברכת המזון שמברך במוצאי ר"ח.

ולכאורה היה נראה שיוזכר שהרי מי שהתחיל לאכול בר"ח ומברך ברכת המזון במוצאי ר"ח נחלקו הראשונים הובא בבית יוסף סוף סימן קפ"ח אם יזכיר יעלה ויבוא בברכה"מ והכריע להזכיר אבל בשו"ע סימן רע"א כתב שאם אכל בחול ובירך בשבת הרי הוא מזכיר אע"פ שהוא מברך על סעודת חול ולכאורה פסקי השו"ע סתרי אהרדי וכתב המג"א סימן רע"א ס"ק י"ד שכתב דהשו"ע ספקי מספקא ליה וכתב להזכיר בשניהם ומאחר ואין קפידא אם מזכיר שלא לצורך דהיינו שאינו הפסק להכי מזכיר בשניהם, ומבואר דאע"פ שמשפיקא ליה אם מזכיר מזכיר מספק וא"כ הכי נמי מזכיר גם אם התחיל לאכול אחר שקיעת החמה יזכיר מספק כיון שעדיין ספק לילה הוא וכן אליבא דר' יוסי עדיין יום גמור הוא והמ"ב בכמה מקומות כתב בשם הגר"א שלא הזכיר בפלוגתא ר' יוסי ורבנן ולהכי יש כאן כמה צדדים להזכיר יעלה ויבוא, וכיון שהמגן אברהם כתב שגם בספק יזכיר הכי נמי יזכיר גם באכל בבהש"מ.

משחשיבה אבל אם לא נתחייב לברך ברכה זו אלא משחשיבה הרי לא נתחייב לברך מעין שלש בהזכרת ר"ח.

שוב הראוני שבספר שש"כ ח"ב פרק נ"ט הערה נ"ו כתב מסברא דנפשיה שבברכת מעין שלש על היין ששותה אחר ברכת המזון של סעודה שלישית מזכיר רצה משום שהוא המשך הסעודה של שבת, אבל למשג"ת נראה לכאורה שאינו מזכיר כיון שלא נתחייב לברך עליו מבעוד יום.

וכהאי גוונא כבר כתבתי במעדני כהן חלק שני בהא דכתב המג"א בסימן תצ"א וז"ל דמי שהתחיל לאכול במוצאי פסח מבעו"י, ונמשך סעודתו עד הלילה, ועדיין לא התפלל והבדיל, צ"ע אם מותר לאכול חמץ, דלכאורה נראה שמותר לאכול חמץ, "דכיון דחשבה לילה הוי כחול לכל מילי" אלא שחכמים אמרו שאסור לעשות מלאכה עד שיבדיל בתפלה, אבל איסור אכילת חמץ אין תלוי בהבדלה שהרי אף בחה"מ אסור לאכול חמץ ולכן כיון שחשבה מותר לאכול חמץ, עכ"ל.

יבואר באיזה אופן יכול לאכול חמץ אחר צאת הכוכבים קודם הבדלה

ולכאורה קשה דלא יצויר דין זה שיוכל לאכול חמץ קודם הבדלה, דבתוך סעודתו יהא אסור לאכול חמץ משום שאם יאכל חמץ הרי לא יוכל להזכיר יעו"י בברכה"מ דהוי כתרתי דסתרי וכמו"ש כמ"ב שם, וז"ל ואחר ברכה"מ אסור לאכול חמץ שהוא קודם הבדלה דהרי יצטרך לומר יעלה ויבוא משום דאולינן בתר התחלת הסעודה כדאיתא לעיל בסוף סימן קפ"ח וא"כ יהיה תרתי דסתרי, עכ"ל, ואפשר להעמיד דבריו היכא דרגיל לברך ברכה"מ על הכוס ובוה יכול לשתותו גם קודם הבדלה כמו"ש המג"א סימן רצ"ט סק"ז ואיירי שרוצה לברך ברכה"מ בחמר מדינה שהוא שר של שעורים שהוא חמץ, ובוה אמרינן דמותר לשתותו אף שהוא קודם הבדלה ופשוט. **והעירוני** דגם להחזיק כוס של שר של חמץ בברכת המזון שמזכיר בה חג המצות הזה הוי נמי תרתי דסתרי ולכן אי אפשר להעמיד דברי המגן אברהם בזה האופן אמנם אינו מוכרח כ"כ דגם זה הוי תרתי דסתרי וצ"ע.

ושמעתי משמו של הגאון הגדול ר' אברהם גנחובסקי זצ"ל שאמר בזה דנפק"מ שיכול לשתות מים שנתבשלו בכלי חמץ אחר ברכת המזון קודם הבדלה דמים מותר לשתותם קודם הבדלה.

ושמעתי מש"ב ידידי הגאון המופלא ר' משה מייט שליט"א דאפשר לומר דאיירי שבירך המוציא ולא הספיק לאכול כית מבעו"י ובוה אינו צריך להזכיר של שבת כיון שלא אכל כית מבעו"י, וכ"כ בקצות השולחן סימן רצ"א דבלא אכל כית מבעו"י אינו מזכיר רצה בברכה"מ, ובוה יכול לאכול חמץ בתוך סעודתו שאינו מפסיד בזה מלהזכיר רצה, ומבואר בקצות השולחן דכל שלא נתחייב בברכת המזון עם הזכרה מבעוד יום אינו מזכיר אותו הזכרה משחשיבה אע"פ שהוא המשך הסעודה של שבת אבל כיון שלא נתחייב בברכת המזון עם הזכרה תו אינו מזכיר במוצאי שבת.¹

וכן מבואר באשל אברהם להגאון מבוטשאטש זצ"ל סימן קפ"ח ס"י שכתב שגסתפק באכל פחות מכית מבעו"י אם צריך להזכיר של שבת במוצאי שבת ונשאר בצ"ע.

אבל למש"כ בבאיור הגר"א סימן תרצ"ה דכל שלא התפלל ערבית אם אכל סעודת פורים בלילה שאחר פורים הרי הוא מזכיר בברכה"מ על הנסים א"כ גם במעין שלש שמברך אחר ברכת המזון כל שלא התפלל ערבית הרי הוא מזכיר של שבת.

בירך על ספירת העומר בבהש"מ ושוב רוצה לברך על עירובי חצירות בבהש"מ אם הוי תרתי דסתרי

והנה אם ספיקא דרבנן לקולא הכוונה דנקטין שהוא יום או נקטין שהוא לילה הוי תרתי דסתרי אבל אי אמרינן דלמצוה דרבנן סגי בספק דהיינו קיום של ספק הוי קיום א"כ יכול לספור בבהש"מ ולעשות עירובי חצירות בבהש"מ ולא הוי תרתי דסתרי וצ"ע. **אבל** בספירת העומר גופא אם למחר יספור בבהש"מ של סוף היום אם יוכל לספור אחר כך בברכה, לכאורה בזה הרי ממנ"ל א ספר כל הימים שהרי בזמן הזה ספר היום הקודם והיום של אחר כך ואחד מהם לא היה בזמן הספירה בוודאי וצ"ע.

פחות מכית וחר כך המשיך אכילתו גם הפחות מכית חייב בנטילת ידיים וא"כ כיון שגם פחות מכית זה נתחייב בברכה"מ וא"כ צריך להזכיר יעלה ויבוא על אכילה זו שאכל בר"ח.

אכן מ"מ כיון שאכילה זו לא חייבה הזכרה כיון שלא אכל כית מבעוד יום אע"פ שהיב לברך עליה ברכה"מ אבל לא נתחייב להזכיר בברכה"מ ידידה יעלה ויבוא להכי לא יזכיר וצ"ע.

יבואר שכל הנוהג להתחיל לאכול סעודה שלישית אחר שקעה"ח מזכיר רצה בברכה"מ

וכן נהגו כל מי שסומך על המ"ב להתחיל לאכול סעודה שלישית לאחר שקיעת החמה שמזכירין רצה בברכת המזון ושמעתי שהרב מבריסק היה מתחיל לאכול אחר שקיעת החמה ואמר רצה בברכת המזון, אבל צריך לידע שהרב מבריסק אכל סעודה נוספת קודם מוסף ונמצא שכבר אכל סעודה שלישית בשבת אבל לא היה סומך לאכול סעודה שלישית אחר שקיעת החמה שאפי" אי נמצא שמותר לו לאכול סעודה שלישית אחר שקיעת החמה ולא נאסר עליו לאכול משום איסור אכילה קודם הבדלה כמש"כ המ"ב ריש סימן רצ"ט בשער הציון אבל מצוות סעודה שלישית לא יקיים אלא אם הוא יום ולא היה מכנים עצמו לספק שייצא לא קיים מצוות סעודה שלישית.²

ואפשר שיכול לצאת יעלה ויבוא מאדם אחר שהתחיל לאכול ביום ומברך ברכת המזון שיוציאונו ביעלה ויבוא ואין בזה חסרון של מוציא בחצי ברכה כמבואר בקהלות יעקב ברכות שכל שמברך ברכה שלימה יכול לצאת ממנו גם חצי ברכה ולכן יכול לצאת ממנו יעלה ויבוא בלחוד.

יבואר אם התחיל לאכול בר"ח קודם שקיעת החמה ובירך על הכוס אחר צאת הכוכבים אם מזכיר של ר"ח במעין שלש

ונסתפקתי אם המברך ברכת המזון על הכוס אחר צאת הכוכבים יזכיר במעין שלש של ר"ח ושורש הספק הוא מאחר ושתית היין הוא כהמשך מהסעודה שהתחיל מבעוד יום אפשר שצריך להזכיר במעין שלש דידה של ר"ח שהרי התחיל סעודתו מבעוד יום, והרי כתב המג"א סימן רצ"ט ס"ק ז שהמברך ברכת המזון אחר סעודה שלישית יכול לשתותו אם רגיל תמיד לברך על הכוס דס"ל כמ"ד דברכת המזון טעונה כוס ולהכי חשיב כחלק מסעודתו ויכול לשתותו קודם הבדלה שהרי התחיל סעודתו קודם חשיבה גומרה משחשיבה והכי נמי כיון שהתחיל סעודתו ביום אפשר דמזכיר ר"ח במעין שלש שהרי התחיל סעודתו ביום.

ונראה פשוט שמאחר ולא נתחייב במעין שלש מבעוד יום אינו מזכיר של ר"ח בברכתו משום שרק היכא שנתחייב לברך ברכת המזון עם הזכרת ר"ח מזכירו גם

העירוני שאם בירך על ספירת העומר בבהש"מ של ערב שבת וכמש"כ התוס' במנחות דף ס"ו דספיקא דרבנן לקולא ומברכין על ספירה בבהש"מ ושוב רוצה לשמירתעשות עירובי חצירות בבהש"מ וכתב במגן אברהם סימן רס"א שמברכין על עירובי חצירות בבהש"מ וכמש"כ בבה"ל שם שעשו בהש"מ כיום וודאי לעניין עירוב חצירות אבל בזה שספר ספירת העומר בברכה בבהש"מ הרי עשהו כלילה ועתה כשיברך על מצוות עירוב הרי הוא כאומר שעכשיו הוא יום ולכאורה הוי תרתי דסתרי.

¹ ושמעתי מוקני הגה"צ ר' צבי הכהן קופשיץ זצ"ל שאמר שחז"ל אמרו שהאכול סעודה שלישית ניצול ממלחמת גוג ומגוג ולכאורה היצר צריך לערוך מלחמה גדולה שלא יאכלו סעודה שלישית ולמה אין רואים המלחמה שמנהל היצר כנגד מצוה גדולה זו ואמר שהיצר מפתה להאדם לאכול אחר שקיעת החמה ובוה לא יהא לו שר מצוה גדולה זו.

² ויש מקום להעיר שכל האוכל גם פחות מכית ואחר כך הוסיף לאכול כית גם הפחות מכית חייב בברכה"מ שהרי הוא חלק מהסעודה של כית וכל משוה חייב בברכה"מ וכמו מי שאוכל

בעניין קריעה בראית מקום מקדש אחר ל' יום האם ביום הל' א צריך לקרוע

מתה אחותו קורע קרע אחד לכולן רבי יהודה בן בתירה אומר על כולן קרע אחד על אביו ואמו קרע אחד לפי שאין מוסיפין על קרע אביו ואמו, מאי טעמא אמר רב נחמן בר יצחק לפי שאין בתוספת, אמר שמואל הלכה כרבי יהודה בן בתירה, ומי אמר שמואל הכי והאמר שמואל הלכה כדברי המיקל בבל, ומתריצין אבילות לחוד קריעה לחוד,

ובחינושי הריטב"א שם דף כ"ו עמוד ב' בד"ה "אבילות לחוד וקריעה לחוד" כתב וז"ל יש שפירשו משום דאבילות דרבנן "וקריעה מדאורייתא", ולפי מה שכתבנו לעיל (כ"ד א') שיש סוברין דקריעה נמי דרבנן וקראי כולוהו אסמכתא בעלמא ה"פ כי אף על פי שגם קריעה מדרבנן לא נתן שמואל הכלל הזה אלא באבילות, וכדאמרין בעירובין בפרק מי שהוציאוהו (מ"ו א') באבילות הוא דאקילו רבנן אבל בעלמא אפי' בדרבנן (שואם) [שאני] בין יחיד במקום יחיד בין יחיד במקום רבים, הילכך הוויא קריעה כשאר דברי סופרים שהלכה כרבים וכשאר כללי דתלמודא, דלא צריך לקרוע.

וכן הוא בשו"ע יו"ד סימן ש"מ וז"ל קטן דלא קים לן ביה שכלו לו חדשיו, שמות בתוך ל' או אפילו ביום שלשים, אין קורעין עליו.

ובביאור הגר"א ס"ק מ"ט כתב וז"ל אף על גב דבמ"ק כ"ו ב' אמרין אבילות לחוד כו' היינו דליתא להאי כללא דלעולם כדברי המיקל אפי' יחיד נגד רבים אבל הוא כשאר ד"ס אף על גב דיליף מקרא וראשישם כו' אסמכתא בעלמא הוא דאין באבילות מד"ת כלל רק אבילות יום ראשון לדברי הגאונים ואף בזה חולקין עליהם אבל קריעה וש"ד וגזירת שלשים כולה הכלל מד"ס. תה"א ע"ש, עכ"ל, ומבואר דק"ל דקריעה אינו אלא מדרבנן וא"כ הוי לן למיזל לקולא, נמי בדין.

אמנם ממה שכתב בשו"ע סימן ק' תפלות של מועדות ושל ר"ח, צריך להסדיר תפלתו קודם שיתפלל, כדי שתהא שגורה בפיו, עכ"ל, ומבואר דבתפלת ר"ח חשיב כמתפלל לפרקים, ולפי' הוא הדין לענין קריעה ג"כ נימא הכי דכל שרואה מקום המקדש ביום שלשים חוזר וקורע וצ"ע.

נשאלתי במי שהיה בכותל המערבי בכ' תשרי ושוב הגיע לשם בכ' מרחשון אם צריך לקרוע שהרי הוא יום ל"א מל' תשרי או דבעינן ל' יום שלמים מעת לעת ולא סגי ביום ל"א.

והנה כתב בשולחן ערוך אורח חיים סימן ר"ח סעיף ג' כל אלו הדברים (היינו מה שמבכרים שעשה לי נס במקום הזה) אינם אלא כשרואה אותם משלשים לשלשים יום, ואז הם חובה כמו בפעם ראשונה.

והנה במגן אברהם שם ס"ק ד' כתב וז"ל וצ"ע אם ראה אותם ביום ל' כגון שראה ביום א' ולבסוף ד' שבועות ראה ביום ב' אם צריך לברך וממ"ש ס' תכ"ב בשם רד"א משמע דא"צ לברך ונ"ל דתליא בפלוגתא שבין הרמב"ם והרא"ש שהובא בטור סימן ק' לגבי הדין שאמרו בר"ה דף ל"ה ע"א שצריך להסדיר תפלתו קודם שיתפלל והני מילי בתפלה שמתפלל לפרקים, והתם נמי איתא בגמרא לשון לפרקים כמו שאמרו לגבי ברכת השבח של הרואה הרים וימים וכדומה, ששיטת הרמב"ם דתפלת ר"ח חשיבא לפרקים וצריך להסדיר תפלתו ושיטת הרא"ש דרק תפלה שמתפללים משלושים יום ואילך חשיב לפרקים ולכן תפלת ר"ח אין צריך להסדיר, וא"כ לפי מאי דפסק שם בש"ע בסיומן ק' כשיטת הרמב"ם דתפלת ר"ח צריך להסדיר הכי נמי צריך לברך ביום ל', את"ה.

וכתב עוד שם וז"ל אמנם אפשר לומר דהתם פסק לחומרא, אבל הכא אפשר דפסק ברכות להקל, ואפשר דבעינן שיהיו ל' יום חוץ מיום שראה בו ויום שעומד בו כגון אם ראה ביום אחד בעיני שיראה ביום ד' וכ"מ בלבוש וברד"א משמע דמברך בזה, עכ"ל.

ובמשנה ברורה ס"ק י"א כתב וז"ל משלושים יום לשלושים יום חוץ מיום שראה וחוץ מיום שעומד בו עתה, עכ"ל, ובשער הציון שם ס"ק ג' כתב וז"ל וכמו שמסתפק במגן אברהם, וספק ברכות להקל, וכן פסקו האחרונים, עכ"ל. **ולפי'** לגבי קריעה אפשר דצריך להחמיר, אלא שיש לדון דנימא ספק דרבנן להקל אלא דבגמ' מועד קטן דף כ"ו עמוד ב' איתא תנו רבנן מת אביו מת אמו מת אחיו

כל ימי הבראשית צריך זהירות יתירה ועבודת התחדשות

ועיניו בשפת אמת בראשית פרשת וישב וז"ל אא"ז מו"ר ז"ל הגיד בשם הרה"ק מפרשיסחא ז"ל פ' ארוממך ה' כי דליתני לשון הגבהה ולשון דלות, והוא שהקב"ה מגביה האדם כמו שהוא שפל ועיניו נשאר אצלו כראוי, וז"ש מגביה שפלים כו', ובוזה"ק טוב ילד מסכן וחכם זה יצ"ט כו' ע"ש, וכלל הענין כי מי שירא תמיד מעצת הצי"ח והולך במחשבתו בראשית וז"ל הכלל, וז"ש יש לו תמיד התחדשות, כי מי שיושב במחשבתו תניין לו הכלל, וז"ש ילד מסכן וחכם, שע"ז דבק בשורשו. וז"ל שו"פ והוא נער מלשון התעוררות שיש לו תמיד התחדשות, עכ"ל.

וכן הוא בשפת אמת פרשת וישב וז"ל ובוזה"ק רבות רעות צדיק לצדיק לא נאמר כו', פ' שע"ז הרבות רעות נעשה ונגמר הצדיק כמ"ש עוד שם טוב ילד מסכן וחכם, פ' שע"ז שהוא מסכן ויש לו רדיפות רבות ע"ז הוא תמיד ילד בהתחדשות ונעשה חכם, וכמו כן להיפך מלך זקן שאין עליו שום עול ועיניו נופל לזקנה ונעשה כסיל, עכ"ל, ומבואר בדבריו דכל התחדשות בא על ידי הנפילות וכלל הנפילות אין התחדשות והוא ארוממך ד' כי דליתני על ידי הרלות דלה אותנו מעמקי מצולה, והוא כמו שנתבאר. ושמעתי על דרך צחות על הפסוק ותבט אשתו מאחרי ותהי נציב מלח, כשהאדם מבט מה היה עמו בעברו נעשה חתיכת מלח והאדם צריך לחשוב מה צריך לעשות מכאן ואילך ולהתחדש תמיד ולהתחיל מחדש.

וכן שמעתי במה שאמרו חז"ל בברכות דף ד' כל האומר תהלה לדוד בכל יום הרי הוא בן העולם הבא, ושמעתי על דרך רמז שבתהלה לדוד אומרים בסופו ואנחנו נברך קה מעתה ועד עולם הללו קה והיינו שאם האדם ג' פעמים ביום מתחיל מחדש ואומר מעתה ועד עולם אני יהלל את ד' יתברך הרי הוא בן העולם הבא, והיינו שעל אף הנפילות והמכשולים אינו שם לבו ומתחיל מחדש הוא בן העולם הבא.

ואע"פ שאין זה כוונת חז"ל שהרי פסוק ואנחנו נברך קה אינו בתהלה לדוד אבל אחר שישירא אומרים פסוק זה באשרי הרי הוא גם כחלק מתהלה לדוד.

הדיוט בתחלת עבודתו והוא שהאדם הגדול הרי הוא מתחדש בכל יום ואינו עושה עבודתו כמו שרגיל לעשות בכל הימים אלא מתחדש בכל יום מחדש להתעלות תמיד ולחפש עבודה מתוך התחדשות והושר העליה של גדולי התורה שהם מתחדשים תמיד והושר עבודתו של הכהן גדול בכל יום מתחיל עבודתו מחדש ככה הדיוט בתחלת עבודתו לכן דין הנהגתו כמו כהן הדיוט המתחדש בכל יום.

וזה מוסר השכל בשביל כל בן תורה שצריך להתחיל בכל יום מחדש עבודתו מחדש.

ואמרו במסכתא עבודה זרה דף ג' עמוד א' היה רבי מאיר אומר מניין שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול תלמוד לומר אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כהנים לויים וישראלים לא נאמר אלא האדם הא למדת שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול, ע"כ, ואם העכו"ם שעוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול כ"ש התלמיד חכם שעוסק בתורה צריך להיות ככהן גדול ולהתחדש בכל יום בעבודה וכמו שאמרו חז"ל והיו הדברים האלה אשר אנוכי מצוץ היום בכל יום יהיו בעיניך כחדשים.

וזה כוונת הפסוק כי נער ישראל ואהבהו דהיינו כלל ישראל הם תמיד בבחינת נער שמתחילים מחדש כנער שיש לו כסדר מחשבות אין להתעלות אין להצליח ולא מתיאש או מדת כלל ישראל הם תמיד בבחינת נער ולכן ואהבהו.

והוא העבודה שהיצר מקשה מאוד על האדם שמראה להאדם את כל עברו וכל מה שעשה שלא כרצון ד' יתברך ואינו ראוי לעבוד את ד' יתברך והאדם צריך להתחדש ולהתחיל בכל יום מחדש.

והחפץ חיים כותב בכמה מקומות על הפסוק ועתה ישראל מה ד' אלוךך שואל מעמך ואמרו חז"ל אין ועתה אלא לשון תשובה שהאדם צריך לחשוב ועתה מה הקב"ה רוצה ממנו "עתה" ולא לחשוב את העבר כלל ואז מגיע ליראה את ד'.

עוצם עיניו מראות ברע מלך ביפיו תחזנה עיניו

והדרך ליכות לעין טובה הוא מי שמשיש עצמו ככשר שהולך בעונה ובשפלות הוא רואה רק טוב אצל אחרים וזוכה לראות פני השכינה שרק מי שמחשיב עצמו רואה רעה אצל אחרים.

בספר שם אפרים לבעל בית אפרים כתב בשם גדול אחד שכתוב בוהר הקדוש שנגע ונעם הם אותם אותיות, וכן הוא בספר יצירה אין למעלה מנגע ואין למטה מנגע, והכל תלוי בעין, והיינו אם העין למעלה הוא ענג ואם העין למטה הוא נגע והוה מה שאמר

ויאמר משה לאהרן ולאעזר ואיתמר בניו ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרעו ולא תמזו וגו' הנה מצוה זו נתייחס בה הכהן גדול שנאמר בו בפרשת אמור את ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרע, וצ"ב מאי נתייבז אלעזר ואיתמר במצוות הכהן גדול. וראיתי בחזקוני ויקרא פרק י' בגדיכם לא תפרעו אע"פ שאתם הדיוטים הרי אתם חיים ככהן גדול לדורות, ובכזהן גדול כתיב את ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרע, שהוא דרך אבילות כדכתיב נבי מצורע בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע.

וכן הוא בדעת זקנים פרשת שמיי שכתב בטעם שלא נטמאו אלעזר ואיתמר לאחיהם משום שהיו ככהנים גדולים ביום המזבח יעו"ש.

ומבואר שבתחלת עבודה צריך להתחיל בעבודה בתוקף גדול ובהתלהבות גדולה ובהו גם המושך העבודה יהיה כראוי ובשלימות אבל אם תחלת העבודה לא יהיה בכל ההתלהבות לא תהיה המושך העבודה כראוי וכידוע שכולא גופיה בתר רישיה גריר ולכן בראש השנה צריך להזהר מכל דבר של כעס ושלא לישן בראש השנה שכולא גופיה בתר רישיה גריר.

וכן הוא בימי הפסח שאסור באכילת חמץ כמ"ש המפרשים דהחמץ רומז לצי"ח, ולכאורה למה כל השנה לא יאסר באכילת חמץ, וצ"ל דבראשית כניסת עם ישראל לחיותם העם הנבחר צריך לשמור מכל משהו של יצ"ח וימי הפסח הם לידת עם ישראל צריך שמירה יתירה, ובכל שנה כלל ישראל יוצאים ממצרים ולכן אסורים באכילת חמץ וכל יראה של חמץ כדי שתחלת העבודה תהיה בשלימות גדול אבל א"כ יכולים לאכול חמץ.

וכידוע אמרתו של הסבא מסלובדקא וצ"ל חייל שאינו שואף להיות גנרל אף חייל פשוט לעולם לא יצליח להיות, וכל השואף בתחלת עבודתו להיות גדול בישראל יזכה להיות ת"ח.

עוד אפשר לפרש באופן אחר דחזינו שהכהן גדול הנהגתו הוא שבכל יום נוהג כמו בראשית ימי עבודתו של כהן הדיוט שאסור בקריעה וגידול שיער וצריך להקריב מנחת חבתין בכל יום ככהן

בילקוט שמעוני פרשת תזריע כתב עה"פ ובשר כי יהיה בו שחין ונרפא מי שמשיש עצמו ככשר יש לו רפואה וכתוב והיה מידי חדש בחדשו ומידי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ד' מי שמשיש עצמו ככשר וזכה לראות פני שכינה הדא הוא דכתיב עוצם עיניו מראות ברע מלך ביפיו תחזנה עיניו, ע"כ. ונראה כוונת המדרש דעוצם עיניו מראות ברע שאינו רואה רעה אצל אחרים דהיינו שיש לו עין טובה הוא זוכה לראות מלך ביפיו